

5

José Andrés Murillo, Marcela Peña: Modra = Azul

Z motiviranjem za branje želimo doseči polno zaznavanje in doživljanje književnega dela, z vsem, kar posreduje, zato morajo otroci in mladostniki razumeti moč literarnih oseb in vsake posamezne situacije. Želimo si tudi, da bi se jih književno delo s svojimi junaki/-njami dotaknilo v njihovem doživljanju, jih spodbudilo k postavljanju vprašanj, razmišljanju o dilemah. Strategija **Zakaj?** spodbuja k temu naštetemu.

SODELUJOČI/-e

15–20 udeležencev/-k, da srečanje ne bo trajalo predolgo. Strategija je namenjena v izhodišču starejšim otrokom, mladostnikom, starejšim udeležencem/-kam. Kadar jo izvajamo z mlajšimi, šolskimi, naj jo izvaja motivator/-ka, ki otroke dobro pozna.

CILJI

- spodbujanje k uživanju v branju,
- branje z razumevanjem,
- branje v globino,
- opisovanje književnih oseb,
- zaznavanje ravnanja, karakterja in čustvovanja književnih oseb,
- razumevanje širšega konteksta besedila.

KAJ POTREBUJEMO ZA IZVEDBO

• Ustrezno število izvodov knjige, da jo udeleženci/-ke uspejo prebrati pred srečanjem, na katerem izvedemo strategijo. Kadar delamo z mlajšimi otroki, ki še niso suvereni v samostojnem branju, jo predhodno preberemo skupaj, lahko večkrat in ne v istem dnevu, ko izvajamo strategijo. Knjigo lahko uporabimo tudi pri pogovoru, vsebini strategije, saj bodo odgovori ob ilustracijah lahko še bolj razmišljujoči.

• Karte (potrebujemo toliko kart, kot je udeležencev/-k), na katere zapišemo po eno vprašanje. Napišemo taka vprašanja, ki spodbujajo razmišljanje o ravnanju in čustvovanju književnih oseb – v izbrani knjigi je pri vseh književnih osebah mogoče razmišljati o njihovem ravnanju, tudi o njihovem psihološkem vidiku (a sta pri tem nujni posebna pozornost in pazljivost). Vsaka karta se začne z vprašanjem: »Zakaj je lepo, da lahko izpustiš roke na kolesu?«, »Zakaj starši niso mogli pomagati dečku?«, »Zakaj je bolj kot to, da padeš s kolesom, boleče, da ti ne verjamejo?«, »Zakaj se zgodi, da tudi sam začneš verjeti, da se nekaj hudega ni zgodilo?«, »Zakaj se zdi, da dečka nihče ne razume?«, »Zakaj je dečku pomembno voziti kolo?«. Če delamo z mlajšimi otroki, naj bodo vprašanja zapisana s posebno

pozornostjo, da so kratka in jasna, na primer: »Zakaj deček ne sme prenehati poganjati pedala?«, »Zakaj deček nima narisanih ust?«, »O čem deček ni zmožel spregovoriti?«, »Kako so dečka razumeli drugi?«, »So dečka drugi želeli razumeti?«, »Ali so drugi dečka razumeli ustrezno?«, »Zakaj je hudo, da ti ne verjamejo?«, »Zakaj je bila pomembna vztrajnost deklice?«.

ČAS, POTREBEN ZA IZVEDBO

60 minut

PREDNOSTI IN PASTI

Uspešnost izvedbe je odvisna od bralne spretnosti in bralnega razumevanja udeležencev/-k. Če so dobri/-e bralci/-ke (mlajši lahko tudi poslušalci/-ke), če razumejo in se spomnijo tega, kar so prebrali/-e, zmorejo razmišljati o zastavljenih vprašanjih in nanje odgovoriti. Posebnega pomena je zmožnost poglobljenega razumevanja in doumevanja vsebine književnega dela.

Če berejo (poslušajo) samo površno, bomo imeli pri izvedbi težave. Naša naloga je, da nihče od udeležencev/-k ne dobi občutka, da ne zmore, ampak ga naj strategija spodbudi k nadaljnjemu, bolj pozornemu branju, poslušanju in razmišljanju.

IZVEDBA:

Udeleženci/-ke se razporedijo v krog, v katerega se vključimo tudi sami/-e.

1. Preberemo besedilo, lahko pa uvodoma vsebino povemo tudi v španščini.

Povzetek vsebine v španščini:

Este es un niño que le gusta ir en bici y todo los domingos va al parque carcano. Allí conoce todos los caminos, y a todos los recorre con su bici. No tiene miedo, sube a todas las colinas y sabe evitar los hoyos. Va volando en su bici. Pero un día ocurre algo: lo tiran de la bici, lo maltratan, lo violan. Y le hacen mucho daño, y lo peor es que luego nadie le cree. Ni los padres, ni en la escuela, nadie. Excepto una niña y a partir de este día todo cambia. El niño de nuevo puede montar en la bici para recorrer el parque.

2. Na kratko povzamemo vsebino prebranega besedila, pri tem pa se izognemo vprašanjem, ki smo jih pripravili na kartah. Razdelimo karte. Vsakemu udeležencu oz. vsaki udeleženci damo eno, hkrati pa jih opozorimo, da kart ne preberejo, dokler jih ne razdelimo med vse.

3. Na znak vsak udeleženec prebere svojo karto – posebej pomembno je, da to poteka v tišini – in se prepriča, da zna odgovoriti na vprašanje, ki ga je dobil. Če odgovora ne pozna ali se tega dela besedila ne spomni, lahko udeleženca na

svoji levi ali desni povpraša, ali bi želel z njim zamenjati karto. Časa za morebitno zamenjavo naj bo malo.

4. Prvega udeleženca oz. prvo udeleženko na svoji levi/desni prosimo, naj prebere vprašanje na svoji karti in odgovori nanj. Če ne pozna odgovora, glasno vprašamo, ali bi morda kdo drug rad odgovoril na vprašanje. Na enak način k sodelovanju povabimo vse udeležene.

5. V nadaljevanju spodbudimo oziroma dopustimo možnost pogovora, v katerem se pogovorimo o doživljanju celotne vsebine knjige.

ANALIZA IZVEDBA:

Ocenimo svoje ravnanje: ali smo znali primerno spodbuditi in prisluhniti udeležencem/-kam, ne da bi jih preveč usmerjali ali nanje vplivali s svojimi pogledi, zaznavanjem in čustvovanjem. Ali smo znali dovolj dobro zastaviti vprašanja, da je vsak/-a udeleženec/-ka lahko sam/-a prišel/-a do lastnih odkritij? Smo dovolj spretno izvedli strategijo tudi glede na starost udeležencev? Smo dovolj dobro upoštevali značaj vsebine?

VEČ IZZIVOV

1. Kaj dečku pomenita ptica in zajček? Kateri dve živali bi želel/-a narisati, če bi ti opisoval/-a svojo stisko? Kako bi ti druge opozoril/-a na svojo stisko? Ali kdaj opaziš, da je kdo v stiski, čeprav tega ne ubesedi?
2. Bi zmogel/-a zapisati enega od primerov svojega doživljanja stiske, dolgotrajnejše bolečine, strahu, žalosti, mogoče tudi jeze? Katere besede bi ob tem uporabil/-a, da bi drugi/-a razumel/-a, kaj potrebuješ in kaj pogrešaš?
3. Ilustratorica je besede, ki so povezane s stisko, bolečino, strahom, jezo, žalostjo in osamljenostjo, zapisala na steno »čutim, sam, objem, imam, moja krivda, vsi, prestrašen, slab, ljudje, to je zame« in druge. Poišči jim njihove španske ustreznice. Tako boš lažje razumel/-a, da ta občutja in čustva niso povezana le s posameznikom/-co. Tako se počuti mnogo ljudi na svetu, ki govorijo različne jezike sveta. Lažje jim prisluhneš, če razumeš njihov jezik. To jim bo veliko pomenilo.